

Kielce, dn. 27.11.2007 r.

Znak: WK - 60/35/4271/2007

Pani Irena Dragan  
Dyrektor Naczelny i Artystyczny  
Teatru Lalki i Aktora „Kubuś”  
w Kielcach

### Wystąpienia pokontrolne

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.) oraz § 4 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2004 roku w sprawie siedzib i zasięgu terytorialnego regionalnych izb obrachunkowych oraz szczegółowej organizacji izb, liczby członków kolegium i trybu postępowania (Dz. U. Nr 167, poz. 1746) przeprowadziła w okresie od 14 sierpnia do 2 października 2007 roku problemową kontrolę gospodarki finansowej Teatru Lalki i Aktora „Kubuś w Kielcach za okres 2005 i 2006 roku oraz w dniach 17 – 26 października 2007 roku kontrole uzupełniające w powyższym zakresie.

W wyniku kontroli stwierdzono niżej opisane nieprawidłowości, które powstały wskutek nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawa przez osoby odpowiedzialne za gospodarkę finansową Teatru.

Przedstawiając ustalenia kontroli Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych wnosi o ich wykorzystanie celem usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości poprzez realizację niżej przedstawionych wniosków pokontrolnych oraz podjęcie innych niezbędnych działań w celu niedopuszczenia do powstania podobnych nieprawidłowości w dalszej działalności statutowej Teatru.

1. W rocznym planie finansowym Teatru na 2005 rok zaplanowano koszty na kwotę ogółem 2.079.500,00 zł, pomimo że ich realizacja wyniosła 2.090.556,57 zł. Ustalono, że przekroczono planowane koszty w zakresie zużycia materiałów, usług remontowych, zużycia energii i pozostałych usług, podatków i opłat oraz amortyzacji łącznie o kwotę 27.147,44 zł. W rocznym planie finansowym Teatru na 2006 rok zaplanowano koszty na kwotę ogółem 2.072.100,00 zł, pomimo że ich realizacja wyniosła 2.092.643,16 zł. Ustalono, że przekroczono planowane koszty w zakresie zużycia materiałów, usług remontowych, zużycia energii i pozostałych usług, wynagrodzeń oraz świadczeń na rzecz pracowników łącznie o kwotę 23.130,74 zł.

Powyższe było wynikiem uzyskania wyższych od planowanych przychodów.

Stwierdzona nieprawidłowość narusza art. 26 ust. 3 ówczesnie obowiązującej ustawy o finansach publicznych oraz art. 34 ust. 3 aktualnie obowiązującej ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którymi zmiany kosztów, wymagają dokonania zmian w rocznym planie finansowym.

Odpowiedzialność merytoryczną za powyższą nieprawidłowość ponosi Główny Księgowy oraz z tytułu nadzoru Dyrektor Teatru.

Stwierdzona nieprawidłowość może stanowić naruszenie dyscypliny finansów publicznych w rozumieniu art. 15 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 roku o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 z późn. zm.), polegające na zaciągnięciu zobowiązania z przekroczeniem zakresu upoważnienia do zaciągania zobowiązań jednostki sektora finansów publicznych.

Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych może ponosić Pani Irena Dragan Dyrektor Teatru.

### **Wniosek pokontrolny Nr 1**

W przypadku realizacji przychodów własnych wyższych od prognozowanych dokonywać zwiększenia kosztów w planie finansowym jednostki, zgodnie z art. 34 ust. 3 ustawy o finansach publicznych.

**2.** Na podstawie zarządzenia Dyrektora Teatru z dnia 1 września 1996 roku ustalono nową tabelę na odzież roboczą, ochronną i sprzęt ochrony osobistej.

Zarządzenie wydano na podstawie nieobowiązującego już wówczas zarządzenia Ministra Kultury i Sztuki z dnia 10 października 1984 roku oraz zarządzenia Przewodniczącego Komitetu pracy i Płac z dnia 21 lutego 1972 roku.

W zarządzeniu Dyrektora wskazano 17 rodzajów stanowisk pracy, na których przewidziano stosowanie odzieży roboczej, ochronnej i sprzętu ochrony osobistej, w tym na przykład dla stanowiska - aktorzy, ustalono jako przedmiot odzieży ochronnej i roboczej koszule flanelowe, podkoszulki z krótkim i długim rękawem, spodnie lub spódnice, obuwie, ocieplacze lub bluzy.

Na podstawie przyjętej do kontroli próby faktur wystawionych za okres IV kwartału 2005 i 2006 roku ustalono, że Teatr poniósł koszty w wysokości odpowiednio 2.182,20 zł oraz 3.197,13 zł.

Odpowiedzialność merytoryczną za powyższą nieprawidłowość ponosi Z-ca Dyrektora, który podpisał przedmiotowe zarządzenie oraz z tytułu nadzoru Dyrektor Teatru.

### **Wniosek pokontrolny Nr 2**

**2.1.** Na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów działu dziesiątego, rozdział IX „Środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze” ustawy Kodeks pracy oraz przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 roku w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (tekst jedn. Dz. U. z 2003 r. Nr169, poz. 1650 z późn. zm.), ustalić zagrożenia oraz rodzaje prac, przy których wymagane jest stosowanie środków ochrony indywidualnej na określonych stanowiskach w Teatrze.

W przypadku ustalenia stanowisk na których niezbędne jest stosowanie środków ochrony indywidualnej zabezpieczających przed działaniem niebezpiecznych i szkodliwych dla zdrowia czynników występujących w środowisku pracy, dostarczać pracownikom wyłącznie takie środki, które spełniają wymagania dotyczące oceny zgodności określone m.in. w ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 roku o systemie oceny zgodności (tekst jedn. Dz. U. z 2004 r. Nr 204, poz. 20087 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 roku w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej. Nie dopuszczać do używania własnych środków ochrony indywidualnej przez pracowników oraz wypłaty z tego tytułu ekwiwalentu pieniężnego jak również wypłaty ekwiwalentu pieniężnego za pranie środków ochrony indywidualnej.

**2.2.** Ustalić, czy na podstawie art. 237<sup>8</sup> ust. 1 ustawy Kodeks pracy, Teatr jest zobowiązany dostarczyć pracownikom odzież i obuwie robocze, spełniające wymagania określone w Polskich Normach, w okolicznościach rodzących taki obowiązek, wymienionych w art. 237<sup>7</sup> ust. 1 pkt 1 i pkt 2 tejże ustawy, przy jednoczesnym wskazaniu przepisów szczególnych obligujących do ich stosowania przy pracach wykonywanych w Teatrze na określonych stanowiskach.

W przypadku ustalenia stanowisk na których niezbędne jest stosowanie odzieży i obuwia roboczego, wskazać przepisy prawa materialnego determinujące obowiązek dostarczenia ich pracownikom, mając na względzie klasyfikację PKWiU oraz SWW.

Dokonywać zakupu odzieży i obuwia roboczego, spełniających wymagania określone w Polskich Normach. Przykładowo obuwia roboczego dotyczy norma PN-82/C-94/70.

Dopuszczając do używania własnej odzieży i obuwia roboczego przez pracowników oraz wypłaty z tego tytułu ekwiwalentu pieniężnego, jak również wypłaty ekwiwalentu pieniężnego

za pranie odzieży roboczej, przestrzegać postanowień art. 237<sup>7</sup> ust. 2 - 4 i art. 237<sup>9</sup> ust. 3 ustawy Kodeks pracy.

**2.3.** Dodatkowe świadczenia rzeczowe oraz ekwiwalenty za te świadczenia, nie korzystające ze zwolnienia wynikającego z art. 21 ust. 1 pkt 11 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustalać na podstawie regulaminu wynagradzania wydanego na podstawie art. 77<sup>2</sup> ust. 2 i ust. 5 ustawy Kodeks pracy.

**3.** W latach 2005 – 2006 Pani Irena Dragan – Dyrektor Teatru Lalki i Aktora „Kubuś” w Kielcach wyreżyserowała 2 sztuki teatralne oraz wykonała adaptację tekstu do jednej sztuki teatralnej, za które otrzymała honoraria w łącznej wysokości 30.500 zł. Podstawą wypłaty honorariów były następujące umowy o dzieło, które zawierane były pomiędzy Ireną Dragan – zwaną w umowach Wykonawcą, a Teatrem Lalki i Aktora „Kubuś” w Kielcach, w imieniu którego działali:

- umowa z dnia 17.05.2004 roku zawarta przez Teatr, który reprezentował Lechosław Wesołowski - Z-ca Dyrektora i Maria Kusak - Główny Księgowy na wykonanie reżyserii sztuki „Alchemik” za wynagrodzeniem 9.500 zł,
- umowa z dnia 30.06.2005 roku zawarta przez Teatr, który reprezentowała Maria Kusak - Główny Księgowy na wykonanie reżyserii sztuki „Królowa Śniegu” za wynagrodzeniem 5.000 zł,
- umowa z dnia 09.01.2006 roku zawarta przez Teatr, który reprezentowała Maria Kusak - Główny Księgowy na wykonanie adaptacji tekstu do sztuki „Baśń o rumaku zaklętym” za wynagrodzeniem 16.000 zł.

Zgodnie z art. 38 ustawy Kodeks cywilny, osoba prawna działa przez swoje organy w sposób przewidziany w ustawie i w opartym na niej statucie. Zdolność do czynności prawnych osoby prawnej realizuje się poprzez jej organy.

Aby aktom osoby prawnej nadać miano wyrazu woli muszą one pochodzić od osoby umocowanej do reprezentowania osoby prawnej – umocowanej do podejmowania w imieniu i na rzecz osoby prawnej ważnych czynności prawnych. Stosownie do art. 58 § 1 ustawy Kodeks cywilny, czynność prawna sprzeczna z ustawą jest nieważna.

Zgodnie z § 11 ust. 1 ówczesnie obowiązującego Statutu Teatru nadanego uchwałą Rady Miejskiej Nr 296/99 z dnia 23 września 1999 roku „Dyrektor zarządza Teatrem oraz reprezentuje go na zewnątrz”. Zapis ten wynika z art. 17 ustawy z dnia 25 października 1991 roku o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r. Nr 13, poz. 123 z późn. zm.). W zakresie pojęcia „reprezentowania” mieści się m.in. dokonywanie czynności prawnych ze skutkami bezpośrednio dla reprezentowanego. Zgodnie z art. 13 ust. 2 pkt 3 ustawy, Statut musi się wypowiadać na temat reprezentacji osoby prawnej. Zgodnie z zapisami § 14 Statutu „Do składania w imieniu Teatru oświadczeń woli w zakresie praw i obowiązków majątkowych wymagane jest współdziałanie dwóch osób, tj. dyrektora i głównego księgowego lub osób upoważnionych.

Nazwiska pełnomocników oraz zakres ich upoważnień podlegają ujawnieniu w księdze rejestrowej prowadzonej przez organizatora dla Teatru”.

Umocowanie do działania w imieniu instytucji kultury może również opierać się na oświadczeniu reprezentowanego – pełnomocnictwie o którym stanowi art. 96 ustawy Kodeks cywilny. Jednakże zgodnie z § 1 ust. 2 i § 2 ust. 1 pkt 2 lit. d) rozporządzenia Ministra Kultury i Sztuki z dnia 17 lutego 1992 roku w sprawie prowadzenia rejestru instytucji kultury (Dz. U. Nr 20, poz. 80), pełnomocnictwo winno być ujawnione w księdze rejestrowej.

Jak wynika z działu II księgi rejestrowej Nr RIK 6/99 prowadzonej dla Teatru Lalki i Aktora „Kubuś”, w rubryce 4 „Imiona i nazwiska pełnomocników instytucji kultury uprawnionych do dokonywania czynności prawnych w imieniu instytucji oraz zakresu ich upoważnień” wpisano - Maria Kusak główny księgowy w zakresie umocowania określonego w pełnomocnictwie. W pełnomocnictwie dyrektor upoważnił głównego księgowego do reprezentowania samodzielnie teatru w stosunkach zewnętrznych i wewnętrznych we wszystkich sprawach finansowo – księgowych, z wyłączeniem zaciągania zobowiązań i uznawania wierzytelności przekraczających jednorazowo kwotę 5.000 zł.

Powyższe ustalenia potwierdzają, że umowa z dnia 17.05.2004 roku za wynagrodzeniem 9.500 zł, została zawarta w imieniu Teatru m.in. przez Lechosława Wesołowskiego - Z-cę Dyrektora, który nie został umocowany do reprezentacji osoby prawnej. Jednocześnie powyższa umowa oraz umowa z dnia 09.01.2006 roku za wynagrodzeniem 16.000 zł, zostały zawarte w imieniu Teatru przez Marię Kusak - Głównego Księgowego z przekroczeniem umocowania określonego w pełnomocnictwie, albowiem zaciągnięte zobowiązania przekroczyły jednorazowo kwotę 5.000 zł.

Ponadto należy stwierdzić, iż stroną zawartych umów nie mógł być główny księgowy. Obowiązki i zadania głównego księgowego określone zostały w przepisach art. 35 uprzednio obowiązującej ustawy o finansach publicznych oraz art. 45 aktualnie obowiązującej ustawy o finansach publicznych. Powołane wyżej przepisy nie dają możliwości do zawierania umów w imieniu Teatru przez głównego księgowego.

Według zapisu § 2 Statutu Teatru zatwierdzonego stosowną Uchwałą Rady Miejskiej w Kielcach z dnia 9 marca 2006 roku „Teatr jest samorządową instytucją kultury, której organizatorem jest Miasto Kielce. Nadzór nad Teatrem sprawuje Prezydent Miasta Kielce”.

Na podstawie przedstawionych wyżej okoliczności faktycznych oraz przepisów art. 15 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, w związku z art. 5 ust. 1 i art. 6 ust. 1 ustawy o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi, podpisywanie umów cywilno – prawnych przez pracowników Teatru działających w imieniu Teatru, na podstawie pełnomocnictwa udzielonego przez Dyrektora tegoż Teatru z osobą jego Dyrektora stanowią przesłankę zawarcia umowy „samego z sobą”.

Równocześnie należy zauważyć, że skoro organizator powołuje dyrektora instytucji kultury oraz ustala dla niego wynagrodzenie miesięczne to przez analogię winien on również zawierać umowy cywilno – prawne z dyrektorem instytucji kultury w ramach swoich ustawowych kompetencji organizatora.

Odpowiedzialność za powyższą nieprawidłowość ponosi Dyrektor Teatru.

### **Wniosek pokontrolny Nr 3**

Umowy o charakterze cywilno - prawnym z Dyrektorem Teatru zawierać poprzez organizatora .

Przedstawiając powyższe ustalenia kontroli, Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych wnosi o podjęcie działań zmierzających do wyeliminowania stwierdzonej nieprawidłowości i oczekuje od Pani Dyrektor informacji o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego lub przyczynach jego niewykonania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosku zawartego w niniejszym wystąpieniu na podstawie art. 9 ust. 3 i ust. 4 w/w ustawy służy prawo złożenia zastrzeżeń do tutejszego Kolegium, za pośrednictwem Prezesa Izby, w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

W przypadku skorzystania z powyższego uprawnienia prosimy o złożenie zastrzeżeń także w formie elektronicznej na adres [wkgf@kielce.rio.gov.pl](mailto:wkgf@kielce.rio.gov.pl).

PREZES  
Regionalnej Izby Obrachunkowej  
w Kielcach  
/-/  
mgr Henryk Rzepa

Do wiadomości:  
Prezydent Miasta Kielce